

[Justitsministeren]

bemærkningerne – at vi jo ved retsplejereformen i 1978 fik tilvejebragt muligheder for, at den sigtedes forsvarer kan være til stede ved politiets afhøringer af den sigtede, således at forsvareren netop kan føre kontrol med, hvis det skulle være nødvendigt, at den nævnte paragraf overholdes. Det er et eksempel på de retsplejemæssige og de retssikkerhedsmæssige forbedringer, der er blevet indført i de senere år.

Det sidste forslag, det er nr. L 24, angår reaktionen over for polititjenestemænds tilsidesættelse af retsplejelovens forskrifter for politiets adfærd i forbindelse med efterforskning, afhøring, anholdelse, varetægtsfængsling og andre straffeprocessuelle tvangsmidler.

Ganske uanset hvilken forskrift der er tale om og uden enhver hensyntagen til forholdets nærmere karakter, skal den pågældende polititjenestemand udelukkes fra tjeneste inden for det pågældende område i en periode på 2 år. Det er et tankevækkende forslag. Lad mig illustrere, hvad det kunne medføre. Det vedrører jo ikke blot den polititjenestemand selv, som måtte have begået en eventuel overtrædelse. Det medfører også den underordnede politimands suspension fra det pågældende arbejde, hvis den underordnede har været vidende om, at en formel overtrædelse har fundet sted.

Tænker man sig, at VS' forslag om, at ingen afhøring må vare mere end 2 timer, bliver gennemført, vil det altså betyde, at hvis en underordnet politimand overværer, at en politimand af højere charge, måske en politikommissær, afhører en person i 2 timer og 5 minutter, og hvis den underordnede undlader at indbringe dette for højere myndighed, politimester, rigsadvokat eller justitsministerium, så skulle den pågældende underordnede polititjenestemand fritages, som det hedder, altså suspenderes, fra alt arbejde inden for de pågældende områder i de næste 2 år.

Når jeg fremhæver dette, så skyldes det, at det er tankevækkende, ikke mindst når man betænker forslagsstillernes stærke fremhævelse af vigtigheden af proportionalitet mellem midler og formål, af balance mellem hensynet til retssikkerheden og hensynet til retshåndhævelsen. Man fristes til at spørge, om forslagsstillerne finder disse principper gan-

ske ligegyldige, når det drejer sig om retshåndhævelsens udøvere.

Lad mig slutte med at sige, som jeg sagde indledningsvis, at vi finder retssikkerhedsmæssige problemer af ganske overordentlig stor betydning. Det er årsagen til, at det arbejde i udvalget, jeg har nævnt, vil blive fremskyndet. Når vi taler om retssikkerhed, så består det først og fremmest i gode love, i love, der tager hensyn til de svagere parter, til minoriteterne osv. Det består i, at man får en fair mulighed for at forsvare sig, hvis der rejses sigtelse mod én, en fair mulighed for at indbringe spørgsmål om overtrædelse af lovgivningen for judicielle instanser eller højere instanser, hvis man er utilfreds med den førstes afgørelse. Det er den ene side af retssikkerheden: reglernes indhold skal være i orden.

Men en anden side af retssikkerheden er formentlig, at de regler, der er givet, og som folkettingen eller andre demokratiske og repræsentative organer har vedtaget, at disse regler også, så længe de ikke er ændret på samme måde, overholdes og kræves overholdt af de myndigheder, der har ansvaret for, at de er blevet givet. Vi har ingen retssikkerhed, hvis ansvarlige myndigheder kan opfordre til brud på lovgivningen, så kan man have nok så gode og forfinede regler, f.eks. i retsplejeloven. Hvis der først opstår en situation, hvor ansvarlige offentlige myndigheder opfordrer til lovbrud, så er den måske aller-væsentligste del af retssikkerheden, nemlig den ligelige behandling for loven, gået tabt.

Erik B. Smith (S):

De lovforslag, vi skal behandle i dag, er en del af en større samlet pakke af forslag om ændringer i retsplejeloven, fremsat af VS. Gruppen i dag vedrører efterforskningen.

Lovforslag nr. L 18 om registrering er udtryk for den bekymring, enhver borger må nære med hensyn til en overhåndtagende og kritikløs registrering. Registrering må kun finde sted, når det sker til varetagelse af loyale samfundsinteresser. Det spørgsmål er faktisk under overvejelse i strafferetsplejeudvalget, og jeg finder derfor ikke, at vi på nuværende tidspunkt bør tage stilling til lovforslaget, men må afvente udvalgets indstilling. I anledning af dette forslag vil jeg imidlertid gerne spørge justitsministeren, hvad der